

Toelichting Inkomstenbelasting

Deel XI - Persoonsgebonden aftrek

Hoofdstuk 2 - Aftrekposten

Sectie 1 - Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen

1. Voorwaarden

Als uitgaven voor onderhoudsverplichtingen kwalificeren ([art. 6.3 lid 1 Wet IB 2001](#)):

1. periodieke uitkeringen en verstrekkingen op grond van rechtstreeks **uit het familierecht voortvloeiende verplichtingen**, tenzij deze worden gedaan aan bloed- of aanverwanten in de rechte lijn (bijvoorbeeld ouder en kind) of in de tweede graad van de zijlijn (bijvoorbeeld broers);
2. **afkoopsommen** van de onder 1 bedoelde uitkeringen of verstrekkingen die worden gedaan **aan de ex-echtgenoot**;
3. aangewezen **verhaaldekosten van bijstand** tot voorziening in het levensonderhoud van de duurzaam van de belastingplichtige gescheiden levende echtgenoot of ex-echtgenoot;
4. bedragen die in het kader van een scheiding (van tafel en bed) worden voldaan ter zake van de **verrekeningsverplichting van pensioenrechten** waarop de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding niet van toepassing is, **lijfrenten** en andere inkomensvoorzieningen waarvan de premies als uitgaven voor inkomensvoorzieningen (I 9250) zijn aangemerkt ([art. 6.4 lid 3 Wet IB 2001](#));
5. in rechte vorderbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen die berusten op een wettelijke verplichting tot **vergoeding van schade** in verband met het derven van **levensonderhoud**; en
6. in rechte vorderbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen die berusten op een dringende **morele verplichting** tot voorziening in het **levensonderhoud**.

Ad 1

Feitelijk gaat het om **alimentatieverplichtingen** die een belastingplichtige aan een of meerdere **ex-partners** moet voldoen op grond van een juridisch afdwingbare verplichting. De alimentatie moet dienen om in het levensonderhoud van die partner(s) te kunnen voorzien. Voor zover alimentatie wordt betaald voor **kinderen**, is aftrek **niet** toegestaan.

Ad 2

Tot deze afkoopsommen behoren ook koopsommen die de alimentatieplichtige betaalt aan een **professionele verzekeraar** voor een nieuwe lijfrente ten gunste van de alimentatiegerechtigde ([art. 6.5 lid 1 Wet IB 2001](#)). De **termijnen** van de lijfrente moeten dan wel ([art. 6.5 lid 2 Wet IB 2001](#)):

- toekomen aan de gewezen echtgenoot;
- onmiddellijk na het betalen van de premie ingaan; en
- uiterlijk bij het overlijden van de ex-echtgenoot eindigen.

Ad 3

Hierbij gaat het om kosten die de alimentatiegerechtigde heeft moeten maken voor bijstand **wegens het niet betalen van alimentatie** door de alimentatieplichtige (de belastingplichtige). De kosten van de bijstand die op de belastingplichtige verhaald worden, leiden tot aftrek.

Ad 4

Deze bedragen leiden tot aftrek, **tenzij** de rechten worden toegekend door de verrekeningsgerechtigde (de belastingplichtige).

Ad 5

Uitkeringen aan bloed- of aanverwanten in de **rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn** zijn uitgesloten. Datzelfde geldt voor uitkeringen aan personen die tot het **huishouden** van de belastingplichtige behoren ([art. 6.4 lid 1 Wet IB 2001](#)).

Ad 6

Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor als een belastingplichtige een soort alimentatieverplichting voldoet in verband met de **beëindiging van een niet-huwelijkse samenlevingsvorm**. Het vermelde ‘ad 5’ is hierop eveneens van toepassing.

Opmerkingen

1. Het voorzien in levensonderhoud als bedoeld in de onderdelen 1, 5 en 6 kan ook in de vorm van het **verschaffen van huisvesting** plaatsvinden. De waarde hiervan wordt gesteld op (een evenredig deel van) de jaarlijkse huurwaarde van de woning, die wordt berekend door de WOZ-waarde (I 3680) van de woning te vermeerderen met een vast percentage (voor de meeste woningen gaat het in 2024 om 0,35%) ([art. 6.3 lid 2 Wet IB 2001](#)).
2. Afkoopsommen en verrekeningsbedragen in de vorm van **lijfrenten of andere inkomensvoorzieningen**, waarvan de daarvoor betaalde premies al als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, zijn niet aftrekbaar als uitgaven voor onderhoudsvoorzieningen ([art. 6.4 lid 2 Wet IB 2001](#)). Dit is bepaald om te voorkomen dat dergelijke premies tweemaal tot aftrek leiden.
3. Een **juridisch afdwingbare verplichting** is aanwezig als mondeling of schriftelijk afspraken zijn gemaakt.
4. Met **afkoopsommen en bedragen in het kader van een scheiding** worden niet alleen geldbedragen bedoeld, maar bijvoorbeeld ook toegescheiden vermogensbestanddelen.